

Çağlar DOHMAN

Doğa HSE Group

İş Sağlığı ve Güvenliği Müdürü

İş Sağlığı ve Güvenliğinde Liderlik

Liderlik...

Lider olmak...

Liderliği hissettirmek ve görünür kılmak...

İlham vermek...

Yeni liderler yaratmak...

Uzun yıllardan beri araştırılan, üstünde teoriler oluşturulan, kitaplar yazılan, seminerler düzenlenen ve eğitimler verilen bir kavramdır 'liderlik'. Yukarıda belirtilen ifadeler bugüne kadar yazılıp, çizilip, uzun uzun anlatılan bu kavramın özeti ve aslında "Liderliğin de döngüsüdür".

'İş sağlığı ve güvenliği' ile 'liderlik' ifadelerini sırasıyla; yan yana getiren, birlikte uyum içinde kullanan ve daha sonra da hiç ayrılmayacak şekilde bir bütün oluşturan bireyler ve kurumların, günümüzde sosyal hayatın ve iş dünyasının şifrelerini rahatlıkla çözdüğü ve buna bağlı olarak başarı grafiklerinin de hızla yükseldiğini görüyoruz.

Bu bilgiler ışığında "İş sağlığı ve güvenliğini yönetmek, buna liderlik etmek; sadece kişileri ve kurumları değil, bir toplumu ortak bir paydada buluşturmak ve aynı hedeflere ulaştırmak için oluşturulan bir kültür değişimi ve gelişimi hareketidir" diyebiliriz.

Tüm paydaşları bir araya getirebilmek ve aynı hedefe odaklanmalarını sağlayabilmek amacıyla; liderlerin, iş sağlığı ve güvenliği yönetiminin önemini üç başlıkta toplaması ve vurgulaması önerilir. Uluslararası literatürde ve uygulama örneklerinde de sıkça karşılaştığımız bu başlıkları aşağıdaki şekilde özetleyebiliriz;

1. Etik (Moral)
2. Yasal (Legal)
3. Finansal (Financial)

İş sağlığı ve güvenliği yönetiminde ele alınması gereken ilk konu insandır. Liderlerin ise öncelikli görevi "Etik" sorumluluklar kapsamında insana değer vermek, değerli kılmak ve bunu hissettirmek olmalıdır. Bir başka konu ise, Türkiye'de de 2012 yılında resmi olarak yayınlanan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunumuzu ve ilgili yönetmelikleri de kapsayan "Yasal" gerekliliklerdir. Liderler ve yöneticiler organizasyonlarını mevzuata uygun şekilde oluşturmalı, eğitmeli, sağlık ve güvenlik kurallarını işletmeli ve sürekli gözetim yaparak organizasyonlarının sürdürülebilirliğini sağlamalıdır. Uluslararası istatistikleri göz önünde bulundurduğumuzda, iş sağlığı ve güvenliğini yönetmek veya yönetememek

kişileri, kurumları, hatta toplumları “Finansal” açıdan olumlu veya olumsuz etkileyebilmektedir, dolayısıyla liderlerin Finans yönetimi kapsamında iş sağlığı ve güvenliği konularını öncelikli olarak ele alması gerekmektedir. İş sağlığı ve güvenliği finansal verilerini incelediğimizde (İş Kazaları, Ölümler, Hastalıklar, Sigorta Maliyetleri, Tazminatlar, İş Gücü Kayıpları vb.) İngiltere hükümetine maliyeti yılda yaklaşık 20 milyar pound olduğu tespit edilmiştir (bakınız www.hse.gov.uk).

Kurumların “sıfır kaza” hedeflerine ulaşabilmeleri için önce doğru bir organizasyonel planlama ile yola çıkmaları gerekir. Bu kapsamda; kurum organizasyonunda görev alan tüm kadrolar için görev, yetki ve sorumluluklar doğru belirlenmeli, tüm çalışanların iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarını sahiplenmesi ve aktif rol alabilmesi için gerekli destek sağlanmalıdır. Başta yönetim kademesi olmak üzere tüm çalışanlar iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarına düzenli olarak katılmalı ve performans değerlendirmeleri yapılmalıdır.

İş sağlığı ve güvenliği kültür değişim ve gelişim süreçlerinde, ister şirket sahibi, ister yönetici, ister iş sağlığı ve güvenliği profesyoneli veya çalışan olun fark etmez; göreviniz, pozisyonunuz ve sorumluluklarınız ne olursa olsun liderlik yaklaşımıyla hareket etmek işyerlerinde farkındalık yaratacaktır. Liderler, yöneticiler teknik, mevzuat ve finansal değerlerin artması ile organizasyonları bir noktaya kadar taşıyabilirler, fakat İnsani değerlerin artışı her konuda verimlilik ve kaliteyi etkileyerek, toplam çalışma performansını üst seviyelere çıkartacaktır.